

การแสดงออก สิทธิและเสรีภาพทางการเมืองของประชาชนในสังคมไทย
Expression of political rights and freedoms of people in Thai society

พระครูปลัดวัชรพงษ์ วชิรปญฺโญ.ผศ.ดร.

ปิ่นปิ่นท์ เหลืองพิทักษ์

วิทยาลัยสงฆ์นครน่าน เฉลิมพระเกียรติฯ

Watcharapong-2006@hotmail.com

บทคัดย่อ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2560 ได้ระบุสิทธิและเสรีภาพทางการเมืองของปวงชนชาวไทยให้สามารถแสดงออกไว้ในหมวดที่ 3 ตั้งแต่มาตราที่ 25 ถึง มาตรา 49 โดยใจความกล่าว สิทธิและเสรีภาพของบุคคลย่อมได้รับการคุ้มครองตราบที่ไม่ละเมิดสิทธิและเสรีภาพของผู้อื่นทำลายความมั่นคงแห่งรัฐ ความปลอดภัยสาธารณะและทำลายระบบศีลธรรมอันดีในสังคม ภาครัฐจะเลือกปฏิบัติเฉพาะบุคคลใดบุคคลหนึ่งมิได้ ทุกคนมีสิทธิเสรีภาพเท่าเทียมกัน สามารถชุมนุมร่วมกันที่ปราศจากอาวุธทั้งนี้จะต้องไม่กระทำความผิดหรือก่อการใดๆ หากมองในเชิงประเด็นสิทธิและเสรีภาพประชาชนสามารถแสดงออกได้เกือบทั้งหมดโดยมากจะเกี่ยวเนื่องกับพรรคการเมืองและสิทธิทางการเมืองที่กระบวนการทางกฎหมายมิได้บังคับไว้แต่จะมีขอบเขตในบางเรื่องเท่านั้นตามที่กฎหมายอื่นๆ กำหนดไว้มิให้แสดงออกอย่างการแสดงออกถึงการล้มล้างระบอบการปกครอง ซึ่งปัจจุบันได้มีการแสดงออกสิทธิและเสรีภาพอย่างถูกกฎหมาย และสร้างสรรค์มากขึ้นผ่านการจัดการกิจกรรมทางสังคมด้วยการวิ่งไล่ลุง และเดินเชียร์ลุงที่ถือว่าเป็นสิทธิและเสรีภาพที่ปราศจากอาวุธของประชาชนชาวไทย

คำสำคัญ: การแสดงออก. สิทธิและเสรีภาพ.การเมืองการปกครอง. สังคมไทย.

Abstracts

The Constitution of the Kingdom of Thailand B.E. 2560 states the rights and political freedoms of the Thai people to be able to be expressed in Chapter 3. from Articles 25 to 49. by thematically. Rights and freedoms of individuals are protected as long as they do not violate the rights and freedoms of others. undermining state security. Public safety and the destruction of good moral systems in society The government cannot discriminate against any individual. not everyone has equal rights and freedoms. Able to assemble together without weapons. which must not affect and cause any trouble In view of issues of rights and freedoms. people can act almost entirely. mainly with political parties and political rights that are not enforced by the legal process. but to some extent. as other laws. Set not to show like an expression of overthrow of the regime Currently. legal rights and freedoms are expressed within And become more creative

through managing social activities by chasing after Uncle And cheering for the uncle. considered the unarmed rights and freedom of the Thai people

Keywords: Expression. rights and freedom. politics and government. Thai society.

บทนำ

สิทธิและเสรีภาพในการแสดงออกหรือเสรีภาพในการพูด ได้รับการคุ้มครองทั้งในระดับกติกา ระหว่างประเทศและระดับรัฐธรรมนูญของทุกประเทศที่ปกครองระบอบประชาธิปไตย เป็นหนึ่งในรากฐานสำคัญของสังคมประชาธิปไตย เป็นหลักการที่ยืนยันศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ที่จะสามารถ แสดงความคิดและเลือกที่จะแสดงออก หนทางในการดำเนินชีวิตโดยที่ไม่ถูกบีบบังคับจากคนหนึ่ง คนใดหรือรัฐบาลของตน เพื่อพัฒนาหรือยกระดับความคิดของบุคคล มีความสำคัญนำไปสู่การค้นหา ความจริง และเป็นการแสดงออกถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนในระบอบประชาธิปไตย การใช้เสรีภาพในการแสดงออกนั้นมีหน้าที่และความรับผิดชอบพิเศษ การใช้เสรีภาพที่เป็นคำพูดหรือการกระทำที่สร้างความเกลียดชังสมควรต้องห้ามโดยกฎหมาย โดยเฉพาะหลังจากเหตุการณ์อันน่าสะพรึงกลัวหลังสงครามโลกครั้งที่สองที่มีการยั่วยุหรือแพร่ขยายให้เกิดความเกลียดชังและนำไปสู่เหตุการณ์ฆ่าล้างเผ่าพันธุ์ชาวยิว ประชาคมโลกได้ร่วมมือกันเพื่อคุ้มครองสิทธิมนุษยชนเพื่อป้องกันการใช้เสรีภาพในการยั่วยุให้เกิดความเกลียดชังเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดเหตุการณ์หายนะต่อมวลมนุษยชาติอย่างที่เกิดขึ้นในสงครามโลกครั้งที่สองเกิดขึ้นอีก (อัศวิน อุดทา คำ. 2558) อย่างไรก็ตามสำหรับประเทศไทยต้องประสบปัญหาต่าง ๆ มากมายที่เกี่ยวข้องกับการแสดงออกสิทธิ ภาพและเสรีภาพทางการเมืองไม่ว่าจะเป็นปัญหาทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัญหาความแตกแยกทางความคิดของคนในสังคม ซึ่งนับวันจะทวีความรุนแรงมากยิ่งขึ้น และมีแนวโน้มจะขยายตัวออกไปในวงกว้างหากผู้ที่เกี่ยวข้องและทุกภาคส่วนในสังคมยังไม่สามารถเจรจาข้อยุติเพื่อสร้างความเป็นธรรมให้เกิดแก่คนส่วนใหญ่ในสังคม (สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. 2556 : 7) ซึ่งจากการรายงาน สถานการณ์การละเมิดสิทธิ เสรีภาพและสิทธิมนุษยชนของกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพกระทรวงยุติธรรม ปรากฏภาพว่ามีการละเมิดสิทธิจนนำไปสู่ข้อกังวลในหลายๆเรื่อง เช่น ความรุนแรงในสามจังหวัดชายแดนใต้ ประเด็นการลี้ภัย การหายไปของนักเคลื่อนไหว พ.ร.บ.อุทยานแห่งชาติ-ป่าชุมชน ผู้ลี้ภัยชาวบาห์เรนซึ่งถูกควบคุมตัวในไทย (กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ กระทรวงยุติธรรม. 2562 : 3) ซึ่งถ้าวัดจากสถิติการร้องเรียนต่ออสม. ระหว่างปีพ.ศ.2554-2557 สามารถสรุปภาพรวมสถานการณ์การละเมิดสิทธิมนุษยชนในภาคธุรกิจไทยได้เป็น 3 ประเภทสำคัญ ได้แก่สิทธิแรงงาน สิทธิแรงงานข้ามชาติและสิทธิชุมชน อีกทั้งการละเมิดสิทธิมนุษยชนของภาคเอกชนในประเทศไทย ไม่จำกัดแต่เพียงสิทธิแรงงานและสิทธิชุมชนซึ่งเกี่ยวพันกับสิ่งแวดล้อมเท่านั้น ยังมีการละเมิดสิทธิอื่นๆด้วย เช่น กรณีการละเมิดสิทธิความเป็นส่วนตัวจากการนำ ข้อมูลส่วนตัวของลูกค้าหรือผู้ใช้บริการไปใช้ประโยชน์โดยไม่ได้รับอนุญาต การละเมิดสิทธิทางการเมืองของบริษัทในกรณีที่เลิกจ้างพนักงานจากการที่พนักงานแสดงออกทางการเมือง เป็นต้น (สฤณี อาชวานันทกุลและคณะ. 2559 : 23-26)แต่ถึงอย่างไรก็ตามประเทศไทยก็ได้มีการยอมรับหลักการให้บุคคลมีสิทธิต่อต้านโดยสันติวิธี คุ้มครองเสรีภาพในการชุมนุมโดยสงบ และปราศจากอาวุธ ซึ่งเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานที่สำคัญอันจะขาดเสียมิได้

ในการปกครองในระบอบประชาธิปไตย ดังนั้นเพื่อให้สอดคล้องกับกับเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง ควรต้องสร้างกฎเกณฑ์ที่ชัดเจนระหว่างการใช้เสรีภาพในการชุมนุมต่อต้านการใช้อำนาจหน้าที่ในทางมิชอบ กับความถูกต้องเหมาะสมทั้งทางหลักนิติธรรม หลักกฎหมายสากล เพื่อไม่ให้เกิดการบังคับใช้กฎหมายอย่างบิดเบือนเจตนารมณ์ที่แท้จริง และเป็นประชาธิปไตยที่สมบูรณ์ (อชดา เกษรศุคร. มปป: 1) เพราะฉะนั้น การแสดงออก สิทธิและเสรีภาพทางการเมืองของประชาชนในสังคมไทยควรจะเป็นรูปแบบใด หรือลักษณะอย่างไรที่ไม่นำไปสู่ความรุนแรงในการปราบปรามหรือทำลายความน่าเชื่อถือของฝ่ายตรงข้ามและอ้างความถูกต้องให้กับฝ่ายของตนเองหรือภาครัฐจะมีแนวทางอื่น ๆ ที่สามารถลดและเพิ่มพื้นที่การแสดงทางการเมืองของประชาชนให้มากขึ้นเพื่อร่วมกันพัฒนาประเทศไปเจริญต่อไปได้บนฐานของความดีงามและมีอารยธรรมสำหรับสังคมไทยต่อไป

สิทธิและเสรีภาพของประชาชน

เสรีภาพ เป็นคำที่ถูกใช้เคียงคู่กับคำว่า “สิทธิ” เสมอว่า “สิทธิเสรีภาพ” จนเข้าใจว่ามีความหมายอย่างเดียวกัน แท้จริงแล้ว คำว่า “เสรีภาพ” หมายถึง อำนาจตัดสินใจด้วยตนเองของมนุษย์ที่จะเลือกดำเนินพฤติกรรมของตนเอง โดยไม่มีบุคคลอื่นใดอ้างหรือใช้อำนาจแทรกแซงเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจนั้น และเป็นการตัดสินใจด้วยตนเองที่จะกระทำหรือไม่กระทำการสิ่งหนึ่งสิ่งใดอันไม่เป็นการฝ่าฝืนต่อกฎหมาย แต่การที่ มนุษย์ดำรงชีวิตอยู่ในสังคมแล้วแต่ละคนจะตัดสินใจกระทำหรือไม่กระทำการสิ่งใดนอกเหนือ นอกจากต้องปฏิบัติตามกฎหมายแล้วย่อมต้องคำนึงถึงกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ของสังคม ขนบธรรมเนียม และวัฒนธรรม) อศิวิน อุดทาคำ. 2558 : 6-7 ซึ่ง (รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรสยาม พุทธศักราช 2475 ได้นำ เรื่องการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชนมาบัญญัติไว้ เป็นครั้งแรก ว่า “บุคคลย่อมมีเสรีภาพบริบูรณ์ในการถือศาสนาหรือ ลัทธิใด ๆ และมีเสรีภาพในการปฏิบัติพิธีกรรมตามความเชื่อถือ ของตน เมื่อไม่เป็นปฏิปักษ์ต่อหน้าที่ของพลเมืองและไม่เป็นการขัด ต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมของประชาชน” และ “ภายใน บังคับแห่งกฎหมาย บุคคลย่อมมีเสรีภาพบริบูรณ์ในร่างกาย เคหสถาน ทรัพย์สิน การพูด การเขียน การโฆษณา การศึกษาอบรม การประชุม โดยเปิดเผย การตั้งสมาคม การอาชีพ” แม้ว่า จะวางหลักไว้อย่าง กว้าง ๆ เพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติ แต่ในเมื่อไม่มีกฎหมายมารองรับ ในบางเรื่องจึงมีการละเมิดจนเกิดผลเสียต่อการปกครองบ้านเมือง เช่น การตั้งสมาคมคณะราษฎร ที่มีกิจกรรมในทางการเมืองประหนึ่ง เป็นพรรคการเมืองที่มุ่งเน้นส่งผู้สมัครรับเลือกตั้ง จนกระทั่งนำไปสู่ความขัดแย้งทางการเมืองระหว่างคณะราษฎรกับขุนนางชั้นสูง เป็นต้น)สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. 2556 :17หากย้อนกลับไปสู่การ (พัฒนาการของสิทธิและเสรีภาพจำแนกเป็น 4 ระยะ)บรรเจิด สิงคะเนติ. อ้างใน พงษ์เทพ สันติกุล.2562 : 50-51) ได้แก่

ระยะที่ 1 พัฒนาการของเสรีภาพทางศาสนา ซึ่งเริ่มต้นในศตวรรษที่ 16 เป็นเสรีภาพของ ประชาชนในการเลือกนับถือศาสนา

ระยะที่ 2 พัฒนาการของสิทธิและเสรีภาพทางเศรษฐกิจ เริ่มต้นในศตวรรษที่ 17 สิทธิและ เสรีภาพที่ได้รับการรับรอง ได้แก่ กรรมสิทธิ์ เสรีภาพทำสัญญา เสรีภาพการประกอบอาชีพ

ระยะที่ 3 พัฒนาการของเสรีภาพในทางประชาธิปไตย เช่น เสรีภาพในการแสดง ความคิดเห็น เสรีภาพของสื่อมวลชน เสรีภาพในการชุมนุม เสรีภาพในการสมาคม ฯลฯ เป็นเสรีภาพ ที่เกิดขึ้นในยุครุ่งโรจน์ทางปัญญา (Age of Enlightenment) มีเป้าหมายเพื่อใช้ความคิดแบบเหตุผล แทนการใช้ความคิดและความเชื่อแบบจารีตประเพณี เรียกว่า “แนวคิดแบบเสรีนิยม” ซึ่งเป็น แนวคิดที่ตรงข้ามกับแนวคิดของศาสนาคริสต์ และเพื่อให้ประชาชนเรียนรู้แนวคิดใหม่ มีการพัฒนา โรงเรียนที่อยู่ภายใต้การกำกับของรัฐบาลกลางเพื่อจัดการศึกษาและอบรมเด็ก และบังคับให้เด็กต้อง เรียนหนังสือ เรียกว่า “การศึกษาภาคบังคับ” โดยมีเป้าหมายเพื่อจัดแนวความคิดของศาสนา คริสต์ที่ครอบงำอยู่ให้ออกไปจากสังคม ผลจากการพัฒนาเสรีภาพทางประชาธิปไตยทำให้ชนชั้นกรรมพีได้รับการศึกษาแนวใหม่ และเข้ามามีบทบาททางการเมืองการปกครอง และมีส่วนร่วมในการใช้อำนาจอธิปไตยมากขึ้น

ระยะที่ 4 พัฒนาการของสิทธิสวัสดิการสังคม เป็นสิทธิขั้นพื้นฐานในการดำรงชีพของ ประชาชนที่เกี่ยวข้องกับสังคมส่วนรวม เช่น การมีงานทำ ๑ การได้รับการศึกษา การมีที่อยู่อาศัย การได้รับการดูแลด้านสุขภาพ ฯลฯ โดยตรากฎหมายเป็นเครื่องมือบังคับ สิทธิสวัสดิการสังคมเริ่มมี การพัฒนาอย่างชัดเจนในคริสต์ศตวรรษที่ 19 เมื่อสังคมนำรูปแบบการจ้างแรงงานมาทดแทนลูกจ้าง ที่ไม่ได้ค่าแรงซึ่งถูกยกเลิกไป สิทธิสวัสดิการสังคมในยุคเริ่มต้นจึงเกี่ยวข้องกับเรื่องสวัสดิการแรงงาน เช่น การจ่ายค่าจ้างแรงงานที่เป็นธรรม การกำหนดสภาพการจ้างงานเพื่อนกระดับคุณภาพชีวิต แรงงาน การห้ามใช้แรงงานเด็ก การรวมตัวจัดตั้งสหภาพแรงงาน ฯลฯ ต่อมาสิทธิสวัสดิการสังคมได้ ขยายขอบเขตออกไปสู่สิทธิในการศึกษาและสิทธิได้รับการดูแลสุขภาพ ซึ่งส่งผลต่อการพัฒนา คุณภาพประชาชนที่จะไปเป็นพลังพัฒนาสังคมส่วนรวมต่อไป

แนวความคิดเรื่องการบัญญัติรับรองสิทธิและเสรีภาพไว้ในรัฐธรรมนูญ อาจกล่าว ได้ว่าเป็นแนวความคิดที่มาจากตะวันตกเป็นสำคัญ อันเป็นผลมาจากพัฒนาการของ กระบวนการเรียกร้องของกลุ่มต่าง ๆ ที่อ้างความชอบธรรมของประโยชน์นั้น ๆ ว่าเป็น สิ่งจำเป็นต่อความเป็นมนุษย์ (Human Dignity) โดยมีพื้นฐานในการสนับสนุนความชอบธรรมในการใช้สิทธิมาจากแนวความคิดเรื่อง “สิทธิธรรมชาติ” ที่สืบเนื่อง มาจาก “กฎหมายธรรมชาติ” (Natural Law) ในสมัยกรีก และได้พัฒนาแนวความคิด ดังกล่าวจากเดิมที่เป็นเพียงการกล่าวอ้างในบริบททางกฎหมายมาเป็นแนวคิดทาง การเมือง ซึ่งเป็นการกล่าวอ้างเพื่อเรียกร้องสิทธิ เสรีภาพ อธิปไตยและความเสมอภาค โดยแนวความคิดดังกล่าวได้ปรากฏอย่างเด่นชัดในงานเขียนของจอห์นล๊อค (John Locke) ในศตวรรษที่ 17 ที่ได้กลายเป็นต้นแบบของแนวความคิดเรื่องสิทธิ เสรีภาพ ในปัจจุบัน คณะกรรมการศึกษาแนวทางการแก้ไขเพิ่มเติม) สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร รัฐธรรมนูญ. อ้างใน สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา. 2554 : 1)

สิทธิและเสรีภาพของปวงชนชาวไทยตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ได้กำหนดไว้ว่า การใดที่ไม่ได้ห้ามหรือถูกจำกัด หรือถูกกำหนดเงื่อนไขการใช้สิทธิไว้ในรัฐธรรมนูญหรือกฎหมาย อื่น ๆ บุคคลทุกคนย่อมมีสิทธิและเสรีภาพที่จะทำได้อย่างเสรีและถือว่าเป็นการกระทำที่ชอบด้วย รัฐธรรมนูญและกฎหมาย สิทธิหรือเสรีภาพใดที่รัฐธรรมนูญกำหนดให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ หรือ เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กฎหมายบัญญัติ ถึงแม้ยังไม่มีมาตรการกฎหมายนั้นขึ้นใช้บังคับ บุคคล หรือชุมชนย่อมสามารถใช้สิทธิและเสรีภาพนั้นได้ตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ บุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพที่ได้รับความคุ้มครองตามรัฐธรรมนูญ

สามารถยกบทบัญญัติ แห่งรัฐธรรมนูญเพื่อใช้สิทธิทางศาลหรือยกขึ้นเป็นข้อต่อสู้ในศาลได้ และผู้ที่ได้รับความเสียหายจากการถูก ละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพ หรือจากการกระทำความผิดอาญาของบุคคลอื่น มีสิทธิที่จะได้รับการเยียวยา หรือ ช่วยเหลือจากรัฐตามที่กฎหมายบัญญัติที่มีเงื่อนไขการใช้สิทธิและเสรีภาพ การใช้สิทธิและเสรีภาพของแต่ละบุคคลต้องเป็นไปตามเงื่อนไข ดังนี้

1. ไม่กระทบกระเทือนหรือเป็นอันตรายต่อความมั่นคงของรัฐ
2. ไม่กระทบกระเทือนต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน
3. ไม่ละเมิดสิทธิเสรีภาพของบุคคลอื่น

นอกจากนี้ สิทธิและเสรีภาพของปวงชนชาวไทยตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 บุคคลทุกคนย่อมมีสิทธิและเสรีภาพและได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายอย่างเท่าเทียมกัน ชายและหญิงมีสิทธิเท่าเทียมกัน การเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคล ไม่ว่าด้วยเหตุความแตกต่างใน เรื่องถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา เพศ อายุ ความพิการ สภาพทางกายหรือสุขภาพ สถานะของบุคคล ฐานะ ทางเศรษฐกิจหรือสังคม ความเชื่อทาง ศาสนา การศึกษาอบรม หรือความคิดเห็นทางการเมืองที่ไม่ขัดต่อ บทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญหรือเหตุอื่นใด จะกระทำไม่ได้ ซึ่งมาตรการที่รัฐกำหนดขึ้นเพื่อขจัดอุปสรรคหรือส่งเสริมให้บุคคลสามารถใช้สิทธิหรือเสรีภาพได้ เช่นเดียวกับบุคคลอื่น หรือเพื่อคุ้มครองหรืออำนวยความสะดวกให้แก่เด็ก สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการ หรือ ผู้ด้อยโอกาส ไม่ถือเป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรม ผู้เป็นทหาร ตำรวจ ข้าราชการ เจ้าหน้าที่อื่นของรัฐ และพนักงานหรือ ลูกจ้างขององค์กรของรัฐมี สิทธิและเสรีภาพเช่นเดียวกับบุคคลทั่วไป เว้นแต่ที่จำกัดไว้ในกฎหมายเฉพาะในส่วนที่ เกี่ยวกับการเมือง สมรรถภาพ วินัย หรือจริยธรรม (สำนักวิชาการ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. 2560 : 9-10)

สำหรับสิทธิและเสรีภาพต่างๆ ที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ฉบับปัจจุบัน ได้บัญญัติให้การรับรอง และคุ้มครองไว้นั้นหากแยกออกเป็นประเภทใหญ่ๆ จะแบ่งออกได้เป็น 3 ประเภท คือ (1) สิทธิและเสรีภาพส่วนบุคคล (2) สิทธิและเสรีภาพในทางเศรษฐกิจและ (3) สิทธิและ เสรีภาพในการมีส่วนร่วมทางการเมือง แต่ถูกแบ่ง ออกเป็นส่วนๆ ตามสาระของสิทธิและเสรีภาพ อาจแบ่ง ออกได้เป็น 12 ส่วน(กาญจนารัตน์ศิริโรจน์. มปป : 2-3) โดย แต่ละส่วนมีสาระสำคัญพอสรุป ได้ดังนี้

1. ความมีอยู่ของสิทธิและเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญ รับรองและคุ้มครองศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ รวมทั้งสิทธิและเสรีภาพต่างๆ และกำหนดขอบเขตการใช้อำนาจขององค์กรต่างๆ เพื่อไม่ให้กระทบกับสาระสำคัญของสิทธิและเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญ
2. ความเสมอภาค กำหนดหลักเรื่องความเสมอภาคและการไม่เลือกปฏิบัติต่อบุคคลที่มีความ แตกต่าง กันเพื่อให้ทุกคนเสมอกัน ในกฎหมายและได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกัน
3. สิทธิและเสรีภาพส่วนบุคคล รับรองและคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพในชีวิตและร่างกาย ใน เคสสถาน การเลือกที่อยู่อาศัยการเดินทาง เกียรติยศชื่อเสียงความเป็นส่วนตัวการสื่อสารการนับถือศาสนา และการป้องกันมิให้ รัฐบังคับใช้แรงงาน

4. สิทธิในกระบวนการยุติธรรม รับรองและคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของบุคคลเกี่ยวกับความ รับผิดชอบทางอาญาที่ไม่ต้องรับโทษหนักกว่าที่บัญญัติไว้ในกฎหมายที่ใช้อยู่ในขณะที่เกิดกระทำ ความผิด ความ เสมอภาคและการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมได้โดยง่าย และการได้รับความช่วยเหลือทางกฎหมาย

5. สิทธิในทรัพย์สิน รับรองความมั่นคงในการถือครองทรัพย์สิน และคุ้มครองสิทธิของผู้ถูก เว้นคืนทรัพย์สินที่ต้องได้รับการกำหนดค่าทดแทนที่เป็นธรรม

6. สิทธิและเสรีภาพในการประกอบอาชีพ รับรองและคุ้มครองเสรีภาพในการประกอบอาชีพ การแข่งขัน ทางธุรกิจที่เป็นธรรม ความปลอดภัยมีสวัสดิภาพ และการดำรงชีพของคนทำงาน

7. เสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น รับรองและคุ้มครองเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น คุ้มครองป้องกันมิให้รัฐสั่งปิดกิจการหนังสือพิมพ์วิทยุกระจายเสียง และวิทยุโทรทัศน์ คุ้มครองให้ ประชาชนได้รับข้อ มูลข่าวสารที่หลากหลาย และป้องกันมิให้มีการยึดครองหรือแทรกแซงทั้งทางตรงและ ทางอ้อม

8. สิทธิและเสรีภาพในการศึกษา รับรองและคุ้มครองให้มีความเสมอภาคในการได้รับการศึกษา ซึ่งรัฐจะต้องจัดให้อย่างทั่วถึง มีคุณภาพ และเหมาะสม คุ้มครองเสรีภาพทางวิชาการที่ไม่ขัด ต่อ หน้าที่พลเมืองหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน

9. สิทธิในการได้รับบริการสาธารณสุขและสวัสดิการจากรัฐ รับรองและคุ้มครองให้ประชาชน ได้รับบริการทางสาธารณสุขจากรัฐอย่างเสมอภาค

10. สิทธิในข้อมูลข่าวสารและการร้องเรียน รับรองและคุ้มครองการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร สาธารณะ การรับรู้และรับฟังความคิดเห็นของประชาชน การร้องทุกข์ การโต้แย้งการปฏิบัติราชการในทางปกครองและสิทธิของบุคคลในการฟ้องหน่วยงานของรัฐ

11. เสรีภาพในการชุมนุมและการสมาคม รับรองและคุ้มครองเสรีภาพในการชุมนุมโดยสงบและปราศจากอาวุธคุ้มครองให้ได้รับความสะดวกในการใช้พื้นที่สาธารณะ และคุ้มครองการรวมกัน เป็นกลุ่มรวมทั้งการตั้งพรรคการเมืองในระบบรัฐสภา

12. สิทธิชุมชน รับรองและคุ้มครองสิทธิชุมชน ชุมชนท้องถิ่น และชุมชนท้องถิ่นดั้งเดิม และ คุ้มครองบุคคลในการอนุรักษ์ บำรุงรักษาและการได้รับประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ

13. สิทธิพิทักษ์รัฐธรรมนูญ รับรองและคุ้มครองบุคคลในการต่อต้านโดยสันติวิธีต่อการกระทำเพื่อให้ได้มาซึ่งอำนาจในการปกครองด้วยวิธีการที่ไม่เป็นไปตามวิถีทางตามรัฐธรรมนูญ

กล่าวได้ว่า สิทธิและเสรีภาพทางการเมืองของประชาชนย่อมได้รับการคุ้มครองตามกฎหมายรัฐธรรมนูญที่ระบุไว้ในหลายมิติทั้งระดับปัจเจกบุคคล ระดับกลุ่มบุคคล ระดับชุมชนและสังคม รวมไปถึงการรวมตัวกันชุมชน การรวมตัวกันเพื่อการประท้วงที่ปราศจากอาวุธโดยย่อมสามารถกระทำได้ตามอำนาจกฎหมายที่บัญญัติไว้ซึ่งหากมองสิทธิและเสรีภาพทางการเมืองของประชาชนในปัจจุบันมิติการแสดงออกได้เปลี่ยนแปลงไปอย่างมากซึ่งสะท้อนมุมมองในเชิงสร้างสรรค์มากยิ่งขึ้น เช่น กรณีการจัดโครงการการวิ่งไล่ลุง หรือการเดินเชียร์ลุง เป็นต้น แต่ถึงอย่างไรก็ตามการแสดงออกในรูปแบบอย่างในอดีตก็ไม่ได้หายไปไหนยังคงมีการประท้วงหรือรวมตัวกันเรียกร้องอยู่ในเห็นตาม

ประเทศต่างๆ เพราะความเดือดร้อนหรือกดดันให้ได้ตามความต้องการของกลุ่มตนเอง แม้ว่ารัฐธรรมนูญจะเขียนไว้ในมิติการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของการเมืองภาคประชาชนมากขึ้นก็ตามแต่ในหลายกรณียังถูกจำกัดและพัฒนาการไปสู่ในบางมิติดังกรณี พรบ.การกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2560 ที่สร้างความไม่สบายให้กับประชาชนกฎหมายได้ระบุหรือจำกัดสิทธิและเสรีภาพเกี่ยวกับเทคโนโลยีของประเทศไทยซึ่งเมื่อสรุปสิทธิและเสรีภาพทางการเมืองให้ง่ายๆ กล่าวคือ ไม่ละเมิดสิทธิและเสรีภาพของผู้ใด หรือกลุ่มชนใดก็ตาม และไม่ผิดกฎหมายประชาชนทุกคนสามารถดำเนินชีวิตอย่างปกติสุขได้

การวิเคราะห์การแสดงออก สิทธิและเสรีภาพทางการเมืองของประชาชนในสังคมไทย

ภาพการแสดงออก สิทธิและเสรีภาพทางการเมืองของประชาชนในสังคมไทยในปัจจุบันได้รับถูกจับมองจากหลายประเทศโดยเฉพาะองค์กรด้านสิทธิมนุษยชนระดับโลกที่มองประเทศไทยเป็นแดนแห่งการละเมิดสิทธิหรือการจับกุมประชาชนที่เกี่ยวกับการแสดงออกทางการเมืองทำให้เกิดรอยต่างพริ้วของรัฐธรรมนูญซึ่งหากมองไปที่กรอบหลักปฏิบัติตามรัฐธรรมนูญที่ระบุไว้หลักๆ ว่า สิทธิและเสรีภาพของบุคคลย่อมได้รับการคุ้มครองตราที่ไม่ละเมิดสิทธิและเสรีภาพของผู้อื่นๆ หรือบ่อนทำลายความมั่นคงแห่งรัฐ หรือสร้างไม่ความปลอดภัยสาธารณะ ทำลายระบบศีลธรรมอันดีในสังคม โดยที่ภาครัฐจะเลือกปฏิบัติเฉพาะบุคคลใดบุคคลหนึ่งมิได้ ทุกคนมีสิทธิ เสรีภาพเท่าเทียมกันทั้งนี้ประชาชนสามารถชุมนุมร่วมกันที่ปราศจากอาวุธทั้งนี้จะต้องไม่กระทำความเดือดร้อนใดๆ อันเป็นการแสดงออกสิทธิและเสรีภาพอย่างถูกกฎหมาย รวมทั้งการจัดการกิจกรรมทางสังคมด้วยการวิ่งไล่ลุง และเดินเชิธรลู่ที่ถือว่าเป็นสิทธิและเสรีภาพที่ปราศจากอาวุธ เป็นต้น ซึ่งเงื่อนไขและรูปแบบการแสดงออกดังกล่าวย่อมทำให้เกิดสิ่งดีของสังคมมากยิ่งขึ้นแต่ก็ควรพึงระวังอันตรายที่เกิดจากบุคคลที่ไม่หวังดีในการแสดงออกแต่ละครั้งด้วย เพราะฉะนั้นการวิเคราะห์การแสดงออก สิทธิและเสรีภาพทางการเมืองของประชาชนในสังคมไทยควรมองถึงประเด็นดังต่อไปนี้

1. การแสดงออกสิทธิและเสรีภาพทางการเมืองเพื่อเรียกร้องให้รัฐแก้ไขความเดือดร้อนของตนเองหรือกลุ่มของตนหรือไม่ สถานการณ์การเรียกร้องของประชาชนจะมีให้เห็นกันทุกยุคทุกสมัยยกเว้นยุคที่มีการรัฐประหาร เพราะมีกฎหมายห้ามชุมนุมเกิน 5 คนเมื่อปลดล็อกทางกฎหมายแล้วกลุ่มต่างๆ ที่มีความเดือดร้อนจะมีการรวมตัวกันเดินทางมุ่งหน้าไปสู่ทำเนียบรัฐบาลเพื่อเรียกร้องให้รัฐบาลแก้ไขปัญหาของตนเอง ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นเกษตรกรมากกว่ากลุ่มอื่นๆ ไม่ว่าจะเป็นเกษตรกรที่ปลูกข้าว ปลูกข้าวโพด ปลูกยางพารา ปลูกมันปะหลัง ปลูกพริก เป็นต้นเกษตรกรเหล่านี้ไม่พอใจในการบริหารจัดการที่ได้รับสิทธิสภาพจนทำให้ราคาสินค้าตกต่ำอย่างมากจนกลายเป็นประเด็นให้ภาครัฐใช้มาตรการรับประกันสินค้าและช่วยให้รับซื้อผลผลิตดังกล่าวซึ่งก็ขึ้นอยู่กับข้อตกลงเบื้องต้นทั้งสองฝ่ายว่าจะยอมรับเงื่อนไขได้หรือไม่ อย่างไร หากมองในเชิงสิทธิ เสรีภาพในการแสดงออกเพื่อการชุมนุมในยุคประชาธิปไตยก็สามารถแสดงออกได้และประชาชนจะเคลื่อนไหวมากขึ้นเรื่อยๆ หากไม่ได้รับการแก้ไขปัญหามาจากรัฐบาล หากได้รับการแก้ไขหรือใช้มาตรการแก้ไขปัญหา ผู้แสดงออกการชุมนุมจะสลายตัวไปโดยอัตโนมัติ เพราะการ

ชุมชนลักษณะดังกล่าวจะไม่ค่อยมีความรุนแรงเกิดขึ้นเพราะเป็นกลุ่มที่เดือดร้อนจริงๆ และปราศจากอาวุธมาเกี่ยวข้องใดๆ

2. การแสดงออกสิทธิและเสรีภาพทางการเมืองที่ปราศจากอาวุธหรือไม่ ตามกฎหมายรัฐธรรมนูญทุกฉบับที่ผ่านมาเขียนไว้ให้ประชาชนสามารถชุมชน ประท้วงได้ในกรณีที่ไม่ใช้อาวุธในการชุมนุมแต่ในอดีตที่ผ่านมาไม่ว่าจะเป็นยุค 14 ตุลา 6 ตุลา และพฤษภาทมิฬ มีประชาชนและนักศึกษาจำนวนมากได้มีชุมชนเรียกร้องอำนาจของฝ่ายรัฐที่ไม่เห็นด้วยกับการได้ซึ่งอำนาจจนนำไปสู่การชุมนุมที่บ้านปลายกลายเป็นการนองเลือดของคนไทยที่ต้องสูญเสียชีวิตและบาดเจ็บจำนวนมากในการปราบปรามของภาครัฐที่พยายามสลายการชุมนุมที่อ้างว่ามีอาวุธในการชุมนุม ซึ่งแน่นอนว่าการชุมนุมแต่ละครั้งจะมีประชาชนจำนวนมากทั้งนี้ย่อมไม่อาจทราบว่ามีอาวุธหรือไม่ อย่างไร แต่การอ้างอิงของฝ่ายรัฐมักจะอ้างเหตุในการสลายการชุมนุมว่า ผู้ชุมนุมมีอาวุธจำเป็นต้องใช้ความรุนแรงด้วยอาวุธเช่นกันหรือไม่กระทั้งในการชุมนุมประท้วงของเสื้อแดงหรือเสื้อเหลืองก็มักจะถูกโยนไปสู่การชุมนุมที่มีอาวุธทั้งสิ้นจะเท็จจริงอย่างไรไม่สามารถทราบได้แต่ทั้งนี้ ภาครัฐจะอ้างตลอดเวลาว่าฝ่ายผู้ชุมนุมมีอาวุธส่วนฝ่ายผู้ชุมนุมก็มักจะอ้างอิงเป็นมือที่สามที่สร้างสถานการณ์ให้ผู้ชุมนุมมีอาวุธสำหรับการสลายการชุมนุม เพราะฉะนั้น การชุมนุมประท้วงเป็นภาพลักษณ์ที่ไม่ดีต่อประเทศโดยรวมโดยเฉพาะภาคการท่องเที่ยวที่สามารถสร้างเม็ดเงินจำนวนมากมหาศาลให้กับประเทศต้องเสียหายไปจากสถานการณ์ที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องของสังคมไทยที่กลายเป็นค่านิยมของคนไทยในการชุมนุมเพื่อเรียกร้องไปเสียแล้วจนในที่สุดก็มีการเสียชีวิตและบาดเจ็บของประชาชน

3. การแสดงออกสิทธิและเสรีภาพทางการเมืองที่ไม่สร้างความเดือดร้อน ไม่ทำลายความปกติ และความมั่นคงแห่งรัฐหรือไม่ คำถามหลักของการเรียกร้องของประชาชนไม่ได้จำกัดอยู่แค่การชุมนุมประท้วงเท่านั้นแต่ยังหมายรวมถึงการแสดงออกอื่นที่ส่งผลกระทบต่อการใช้ชีวิตของประชาชนโดยรวมทั้งหมด อย่างกรณีการสร้างความเสี่ยงของคนไทยในต่างแดนหรือกรณีนักท่องเที่ยวมาสร้างความเสี่ยงภายในประเทศก็ถือว่าเป็นการทำลายความปกติของคนไทย หรืออย่างกรณีการปิดสนามบิน หรือกรณีการเผาศาลากลางจังหวัด เป็นต้น กรณีต่างๆ เหล่าย่อมสร้างความเดือดร้อนให้กับประชาชนหรือไม่ หรือสร้างความเดือดร้อนให้กับรัฐหรือไม่ ซึ่งแน่นอนว่าการแสดงออกทุกครั้งทางการเมืองย่อมพัวพันไปสู่การกดดันภาครัฐให้ใช้มาตรการอย่างใดอย่างหนึ่งหรือเปลี่ยนแปลงบางสิ่งตามความต้องการเสมอแต่อย่าลืมว่าการสร้างความเปลี่ยนแปลงดังกล่าวได้สร้างความเดือดร้อนให้กับผู้อื่นหรือทำลายความปกติของคน หรือทำลายความมั่นคงแห่งรัฐหรือไม่ อาจจะเป็นคำถามที่เป็นปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นในหลายยุคมาแล้วและในบางกรณีก็ยังคงอยู่ในขั้นของกระบวนการยุติธรรมนั้นก็แปลว่า การแสดงออกย่อมสร้างความเดือดร้อน ทำลายความมั่นคงและทำลายความเป็นปกติของคนจึงมีความผิดและรัฐธรรมนูญไม่ให้ความคุ้มครองแต่ประการใด ดังนั้น การแสดงออกสิทธิและเสรีภาพทางการเมืองควรหลีกเลี่ยงประเด็นดังกล่าวเข้ามาเกี่ยวข้องกับหลักแห่งกฎหมายไทย

4. การแสดงออกสิทธิและเสรีภาพทางการเมืองเพื่อให้รัฐรับผิดชอบและชดเชยค่าเสียหายอย่างใดอย่างหนึ่งที่รัฐละเมิดสิทธิและจำกัดเสรีภาพการแสดงออกของประชาชนและสื่อต่างที่มีสถานการณ์ให้เห็นมากมาย ดังกรณีการอุ้มตัวนายสมชาย นิละไพจิตร การหายตัวไปของนายบิลลี่ พอละจีรณี กรณีนายชัยภูมิ ป่าแส รอยซ์ทีวี สถานี

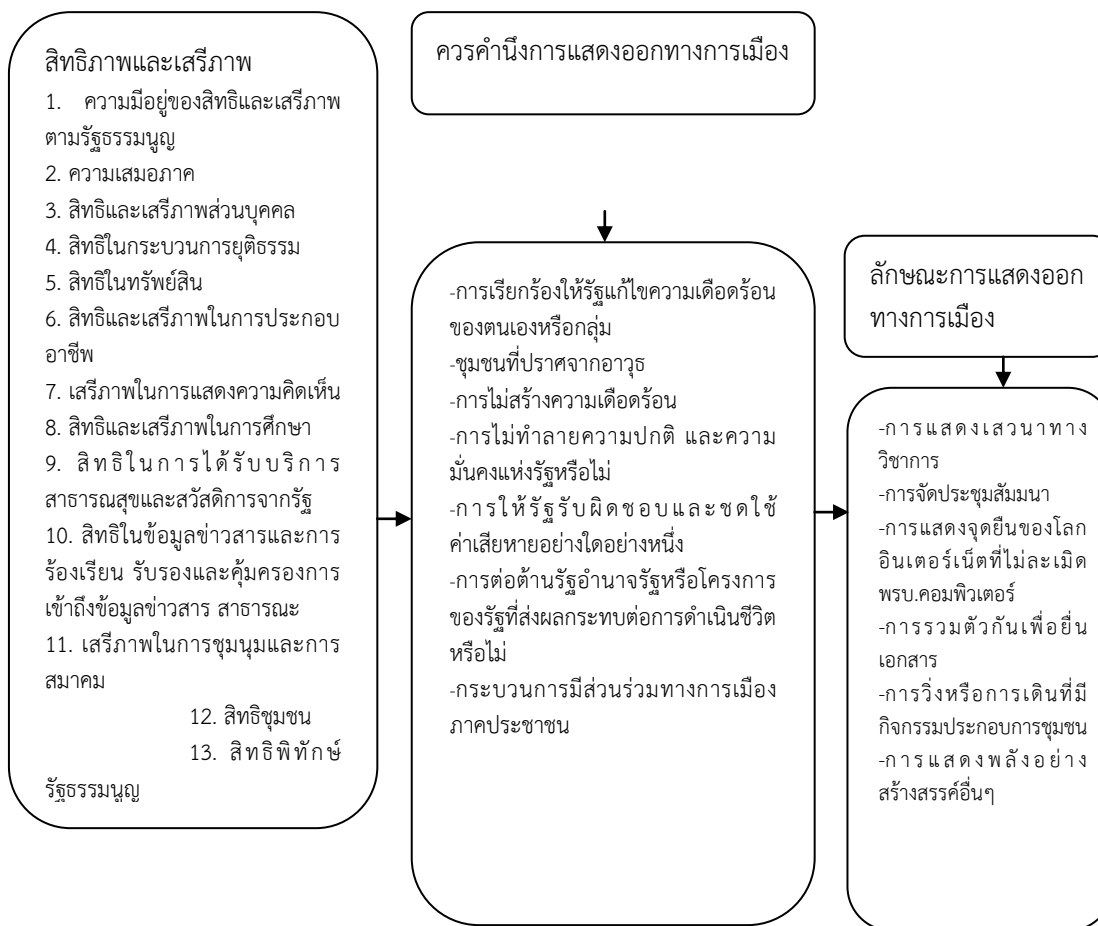
วิทยุสปริงนิวส์ พีชทีวีและ TV24 ต่างถูกสั่งให้ระงับการออกอากาศ กรณีความรุนแรงและการปฏิบัติมิชอบในจังหวัดชายแดนใต้ เป็นต้น การละเมิดสิทธิและเสรีภาพจากรัฐเป็นผู้กระทำเกินกว่าเหตุ หรือจงใจ ประชาชนสามารถรวมตัวเพื่อเรียกร้องให้รัฐแสวงหาคนผิดและให้รัฐชดใช้ค่าเสียหายอย่างใดอย่างหนึ่งหากเจ้าหน้าที่รัฐเป็นผู้กระทำผิดจริงซึ่งในอดีตที่ผ่านมาการตัดสินคดีความต่างๆ ภาครัฐจะมีความผิดน้อยมากหรือการเรียกร้องไม่เป็นผลต่อความยุติธรรมหรือไม่ก็ขึ้นอยู่กับพยานหลักฐานที่ปรากฏในการสืบสวนและสอบสวน หรือบางกรณีที่มีการละเมิดชุมชนฝ่ายรัฐต้องชดใช้ค่าเสียหายให้กับประชาชน ดังกรณีชาวบ้านกะเหรี่ยงหมู่บ้านคลิตี้ล่างฟ้องบริษัทเอกชนผู้ก่อมลพิษเป็นคดีแพ่ง และตัดสินใจฟ้องร้องกรมควบคุมมลพิษ (คพ.) ต่อศาลปกครองโดยศาลสั่งให้ชดใช้ค่าเสียหายทางแพ่งเป็นเงิน 36.050.000 บาท พร้อมดอกเบี้ยร้อยละ 7.5 เป็นต้นและยังมีหลายกรณีที่เจ้าหน้าที่รัฐเป็นผู้กระทำผิดในฐานละเมิดสิทธิและเสรีภาพของประชาชนสามารถฟ้องรัฐให้ชดใช้ค่าเสียหายได้

5. การแสดงออกสิทธิและเสรีภาพทางการเมืองเพื่อต่อต้านรัฐอำนาจรัฐหรือโครงการของรัฐที่ส่งผลกระทบต่อการดำเนินชีวิตหรือไม่ โดยเฉพาะการต่อต้านนโยบายรัฐบาลที่ส่งเสริมโครงการก่อสร้างขนาดใหญ่ อย่างเช่นโครงการก่อสร้างเขื่อน โครงการก่อสร้างโรงไฟฟ้าถ่านหิน โครงการก่อสร้างบ่อขยะ เป็นต้น โครงการขนาดใหญ่เหล่านี้ย่อมส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม รวมไปถึงการดำเนินชีวิตของประชาชนในพื้นที่นั้นๆ ซึ่งโดยตามหลักของการดำเนินจะต้องผ่านประชาคม ประชาพิจารณ์และประขามติของประชาชนในพื้นที่ก็จึงสามารถจะก่อสร้างได้ทีสรุปแล้วไม่ส่งผลกระทบต่อประชาชนทั้งทางตรงและทางอ้อม บางกรณีแม้ว่าประชาชนจะมีความต้องการให้รัฐสร้างแต่ชมรม สมาคมหรือสถาบันต่างๆ อาจจะต่อต้านก็ได้ ดังกรณีโครงการก่อสร้างเขื่อนแม่วงค์ที่มีหัวหน้าอุทยานแห่งชาติห้วยขาแข้งออกมาต่อต้านอย่างชัดเจนแต่ในขณะเดียวประชาชนในพื้นที่กลับเรียกร้องให้รัฐก่อสร้างเพราะมองคนละประเด็น เป็นต้น ซึ่งในยุคอดีตที่ผ่านมาจะมีประเด็นเรื่องเขื่อนเป็นประเด็นใหญ่แต่สำหรับปัจจุบันอาจจะมีเรื่องของโครงการบ่อขยะหรือโครงการก่อสร้างโรงไฟฟ้าถ่านหินที่ประชาชนไม่เห็นด้วยกับนโยบายพลังงานของรัฐทั้งนี้ที่มีปัญหาการต่อต้านก็เพราะการเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องกับกลุ่มสัมปทานหรือกลุ่มนายทุนใหญ่ทั้งภายในประเทศและนอกประเทศและไม่ผ่านกระบวนการทางชุมชน ที่ทางประชาชนมองว่าอาจจะมีการทุจริตของโครงการดังกล่าวและประชาชนที่เกี่ยวข้องไม่ส่วนร่วมในการวางแผนและรับผลประโยชน์จากโครงการนั้น ทำให้เกิดการต่อต้านจากประชาชนในพื้นที่

6. การแสดงออกสิทธิและเสรีภาพทางการเมืองผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมภาคประชาชน ย่อมแสดงออกถึงความจริงใจและจริงใจของภาครัฐที่ต้องการพัฒนาการมีส่วนร่วมตามระบอบประชาธิปไตยที่ได้รับการรับรองสิทธิและเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญภายใต้ขอบเขตที่ติงาม การแสดงออกทางการเมืองที่กล่าวมาทั้งหมดจะไม่เกิดปัญหาหากประชาชนเป็นผู้คิดและร่วมกันปฏิบัติในฐานะผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในพื้นที่และอาชีพของตนเองและสามารถลดกระแสการต่อต้าน ลดปัญหาการชุมชนเรียกร้องให้รัฐหยุดหรือใช้อำนาจที่ถูกต้องเพื่อการบริหารประเทศ หากมองในกลุ่มประเทศที่มีประชาธิปไตยอย่างอังกฤษที่เป็นตัวอย่างที่ดีในการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งผ่านกระบวนการของการมีส่วนร่วมในหลายกรณี การลงประชามติแยกเป็นเอกราช เป็นต้น หากมองรัฐธรรมนูญของประเทศมาตรา 1 ราชอาณาจักรไทยจะแบ่งออกได้ แต่เมื่อประชาชนชาวอังกฤษส่วนหนึ่งต้องการจะแยกประเทศก็มีการลงประชามติ

สุดท้ายฝ่ายไม่เห็นด้วยชนะคะแนนก็ถือว่าจบปัญหาดังกล่าว จากกรณีศึกษานี้หากนำมาใช้สำหรับประเทศอย่างจริงจังจะสามารถจัดการปัญหาได้หลากหลายมากขึ้นไม่ว่าจะเป็นกรณีเสื้อเหลืองเสื้อแดง กรณีการก่อสร้างโรงไฟฟ้า ถ่านหิน โครงการสร้างบ่อขยะ หรือการสร้างเขื่อนก็ให้คนทั้งประเทศลงประชามติกันและคอยดำเนินการต่อไปซึ่งถือว่าให้คุณค่าต่อกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนและสามารถแก้ไขปัญหาใหญ่โตได้ในการบริหารจัดการภาครัฐอย่างลงตัวที่สุดแต่ทุกปัญหาที่เกิดขึ้นเป็นเพราะภาครัฐละเลยการส่งเสริมการมีส่วนร่วมให้เป็นรูปธรรมหรือไม่ก็จะต้องแสวงหาแนวทางกันต่อไป

จากประเด็นที่กล่าวมาทั้งหมดย่อแสดงให้เห็นว่า การวิเคราะห์การแสดงออก สิทธิและเสรีภาพทางการเมืองของประชาชนในสังคมไทยเป็นภาพลักษณะที่ไม่ดีมากนักในสายตาของชาวโลกที่ทำให้เกิดการสูญเสียทั้งชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนและรัฐจำนวนมหาศาลในแต่ละครั้งทำให้ปัจจุบันสิทธิและเสรีภาพของประชาชนแม้ว่าจะได้รับการคุ้มครองจากกฎหมายรัฐธรรมนูญแล้วก็ตามแต่ประเทศไทยก็ยังมีปัญหาด้านการละเมิดสิทธิและจำกัดเสรีภาพอย่างทั่วเมืองไทย ดังนั้น ในฐานะประชาชนควรตระหนักถึงขอบเขตการแสดงออกทางการเมืองของตนเองอย่างมีสติให้มากที่สุดเพื่อลดการกระทบกระทั่งจากหน่วยงานรัฐโดยการการแสดงออกสิทธิและเสรีภาพทางการเมืองเพื่อเรียกร้องให้รัฐแก้ไขความเดือดร้อนของตนเองหรือกลุ่มของตน การแสดงออกสิทธิและเสรีภาพทางการเมืองที่ปราศจากอาวุธ การแสดงออกสิทธิและเสรีภาพทางการเมืองที่ไม่สร้างความเดือดร้อน ไม่ทำลายความปกติ และความมั่นคงแห่งรัฐ การแสดงออกสิทธิและเสรีภาพทางการเมืองเพื่อให้รัฐรับผิดชอบและชดเชยค่าเสียหายอย่างใดอย่างหนึ่ง การแสดงออกสิทธิและเสรีภาพทางการเมืองเพื่อต่อต้านรัฐอำนาจรัฐหรือโครงการของรัฐที่ส่งผลกระทบต่อการดำเนินชีวิต และภาครัฐควรส่งเสริมให้ประชาชนการแสดงออกสิทธิและเสรีภาพทางการเมืองผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมภาคประชาชน ทั้งนี้ การแสดงออกสิทธิและเสรีภาพทางการเมืองควรอยู่ขอบเขตกฎหมายบ้านเมืองที่ไม่นำไปสู่การสร้างสถานการณ์และความวุ่นวายใหม่ แต่ถึงอย่างไรก็ตามการแสดงออกดังกล่าวย่อมแสดงถึงสิทธิที่ประชาชนสามารถกระทำได้บนฐานของการเมืองภาคประชาชนที่มีวิธีการแสดงออกอย่างอื่นมิใช่เพียงแค่การชุมนุมเท่านั้น เช่น การแสดงทางวิชาการ การจัดประชุมสัมมนาเพื่อหาทางหรือแนวทางวิธีการแก้ไขร่วมกันของกลุ่มที่เดือดร้อนผ่านเวทีต่างๆ การแสดงจุดยืนบนพื้นที่การมีส่วนร่วมของโลกอินเทอร์เน็ตที่ไม่ละเมิด พรบ.คอมพิวเตอร์ การรวมตัวกันเพื่อยื่นเอกสารให้กับผู้ที่เกี่ยวข้องในการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อน การแสดงพลังอย่างสร้างสรรค์อื่นๆในการวิ่งหรือการเดินที่มีกิจกรรมประกอบการชุมนุม เป็นต้น ซึ่งการแสดงออกสิทธิและเสรีภาพดังกล่าวไม่กระทบต่อการบริหารราชการแผ่นดินเชื่อว่าสิทธิและเสรีภาพย่อมได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายรัฐธรรมนูญซึ่งสามารถเขียนเป็นแผนภาพได้ดังต่อไปนี้

แผนภาพที่ 1 แสดงการแสดงออก สิทธิและเสรีภาพทางการเมืองของประชาชนในสังคมไทย

สรุป และข้อเสนอแนะ

ยุคอดีตของสังคมไทยที่ผ่านมีการแสดงออก สิทธิและเสรีภาพทางการเมืองของประชาชนไปในทางที่ก่อให้เกิดความบาดหมางกันระหว่างรัฐกับประชาชนอยู่ตลอดเวลาที่ไม่อาจเรียกความเสียหายที่เกิดขึ้นกลับมาได้อีกต่อไปไม่ว่าจะเป็นทั้งการสูญเสียชีวิต ทรัพย์สินและการบาดเจ็บของผู้ชุมนุมประท้วง ฝ่ายภาครัฐก็ไม่ได้รู้สึกดีไปกว่าการล่มสลายทางอำนาจที่มีอยู่ เพราะครั้งแล้วครั้งเล่าที่มีการเรียกว่าสิทธิและเสรีภาพทางการเมืองมักจะนำไปสู่ความรุนแรงเสมอทั้งกรณี 14 ตุลา หรือ 6 ตุลา หรือพฤษภาทมิฬก็ตามมีการใช้ความรุนแรงระหว่างกันมาโดยตลอดจนกลายเป็นวัฒนธรรมการปราบปรามผู้แสดงออกทางการเมืองทุกครั้งหากย้อนกลับไปตั้งต้นแต่การเปลี่ยนแปลงทางการเมืองของไทย 2475 เป็นต้น ประเทศไทยต้องสูญเสียโอกาสในการพัฒนาประเทศหลายประการก็เพราะการได้มาซึ่งอำนาจที่ไม่ชอบธรรมกับการชุมนุมประท้วงรัฐบาลตลอดเวลา 86 ปีของการ

เปลี่ยนแปลงยังคงสืบคลานพฤติกรรมตามแบบอย่างของความไร้อารยธรรมของสังคมไทยที่ไม่ว่าเมื่อไหร่สังคมไทยจะเป็นสังคมที่มีประชาธิปไตยเบ่งบานหรือจะรอให้ประเทศล่มสลายไปด้วยน้ำมือของคนไทยด้วยเสียก่อนจึงจะมาสำนึกรักบ้านเกิดได้ เพราะแม้ว่ากฎหมายรัฐธรรมนูญจะให้สิทธิและเสรีภาพแก่ประชาชนอย่างมากก็ตามแต่ก็มีข้อจำกัดในหลายประการด้วยเช่นกันที่ไม่แสดงออกได้และประชาชนควรสำนึกถึงการชุมนุมหรือแสดงออกด้วยไม่ว่าจะเป็น การเรียกร้องให้รัฐแก้ไขความเดือดร้อนของตนเองหรือกลุ่ม การชุมนุมประท้วงที่ปราศจากอาวุธ การไม่สร้างความเดือดร้อน การไม่ทำลายความปกติ และความมั่นคงแห่งรัฐหรือไม่ การให้รัฐรับผิดชอบและชดเชยค่าเสียหายอย่างใดอย่างหนึ่ง การต่อต้านรัฐอำนาจรัฐหรือโครงการของรัฐที่ส่งผลกระทบต่อการใช้ชีวิตหรือไม่ และการสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมทางการเมืองภาคประชาชน เพราะฉะนั้น การแสดงออก สิทธิและเสรีภาพทางการเมืองของประชาชนในสังคมไทยที่ระบุไว้ในรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันได้ระบุไว้หลายประการ ได้แก่ 1.ความมีอยู่ของสิทธิและเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญ 2.ความเสมอภาค 3.สิทธิและเสรีภาพส่วนบุคคล 4.สิทธิในกระบวนการยุติธรรม 5.สิทธิในทรัพย์สิน 6.สิทธิและเสรีภาพในการประกอบอาชีพ 7.เสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น 8.สิทธิและเสรีภาพในการศึกษา 9.สิทธิในการได้รับบริการสาธารณสุขและสวัสดิการจากรัฐ 10.สิทธิในข้อมูลข่าวสารและการร้องเรียน ร้องรองและคุ้มครองการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร สาธารณะ 11.เสรีภาพในการชุมนุมและการสมาคม 12.สิทธิชุมชน และ 13.สิทธิพิทักษ์รัฐธรรมนูญ ดังนั้น หากภาครัฐมีการสร้างการรับรู้และสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนให้มีตีเพิ่มมากขึ้นในการแสดงทางการเมืองย่อมเพื่อสะท้อนความเดือดร้อนและไม่ความเป็นธรรมภายในสังคมย่อมส่งผลต่อการพัฒนาประเทศได้และภาครัฐควรมีความจริงจังและจริงใจในการแก้ไขปัญหาให้กับประชาชนทุกกลุ่มชนอย่างเสมอภาค

Reference

- กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ (2562). รายงานสถานการณ์การละเมิดสิทธิเสรีภาพและสิทธิมนุษยชนฉบับที่ 4/2562. กระทรวงยุติธรรม.
- สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา. (2554). “หลักสิทธิและเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย :แนวความคิดและภาคปฏิบัติ. จุลินิติ. ปีที่ 8. ฉบับที่ 1.(มกราคม – กุมภาพันธ์) : 1.
- พงษ์เทพ สันติกุล. (2562). สิทธิมนุษยชน สิทธิพลเมือง และสิทธิทางสังคม. วารสารการเมือง การบริหาร และกฎหมาย. ปีที่ 11. ฉบับที่ 1. (มกราคม – เมษายน) : 50-51.
- สฤณี อาชวานันทกุลและคณะ. (2559). การศึกษาวิจัยบทบาทของสถาบันสิทธิมนุษยชนแห่งชาติในการคุ้มครองการละเมิดสิทธิมนุษยชนของภาคเอกชน. รายงานการวิจัย. สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ.
- สำนักประชาสัมพันธ์. (2556). สิทธิ เสรีภาพ และหน้าที่ของพลเมืองในระบบประชาธิปไตย. สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.
- สุรรัตน์ ประจณปัจจนิก. (มปป). สิทธิ เสรีภาพ: หลักทั่วไป. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

การประชุมวิชาการระดับชาติครั้งที่ 6 “งานวิจัยและงานสร้างสรรค์ทางพระพุทธศาสนาเพื่อการใช้สังคม”

(Research and Creative Work on Buddhism for Social Service)

วันที่ 29 กุมภาพันธ์ 2563 ณ วิทยาลัยสงฆ์ลำพูน มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

อัศวิน อุดทาคำ. (2558). ขอบเขตเสรีภาพในการแสดงออก: ศึกษากรณีคำพูดหรือการกระทำที่สร้าง ความเกลียดชังตามแนวคำวินัยศีลสิกขาบทมนุษยชนยุโรป และศาลสหรัฐอเมริกา. นิตยสารมหาบัณฑิตสาขากฎหมายมหาชน. คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.